

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1471/2022
17.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Драгићевић, адвокат из ..., против тужених АД „Железнице Србије“ Београд и Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд, чији је пуномоћник Јована Мемаровић, адвокат из ..., ради исплате увећане зараде за сменски рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2381/21 од 23.12.2021. године, у седници одржаној 17.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2381/21 од 23.12.2021. године, тако што се одбија жалба тужиоца и потврђује пресуда Основног суда у Краљеву П1 416/21 од 01.06.2021. године и одбија захтев тужиоца да се тужени обавезе да му накнади трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 45.996,23 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П1 126/16 од 22.12.2017. године, ставом првим изреке обавезани су тужени да солидарно исплате тужиоцу на име увећане зараде по основу сменског рада у периоду од 01.03.2013.године до 30.06.2014.године новчане износе, у вредности и са каматом, као у њеном садржају. Ставом другим изреке обавезани су тужени да солидарно накнаде тужиоцу трошкове парничног поступка у укупном износу од 61.198,48 динара, са припадајућом законском затезном каматом почев од извршности одлуке о накнади парничних трошкова, до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2715/18 од 16.08.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба туженог АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд и потврђена првостепена пресуда, у односу на овог туженог. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев туженог АД за

железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Одлуком Уставног суда Уж 12628/2018 од 28.01.2021. године, тачком првом изреке, усвојена је уставна жалба туженог – АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд и утврђено да је пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2715/18 од 16.08.2018. године и пресудом Основног суда у Краљеву П1 126/16 од 22.12.2017. године, подносиоцу уставне жалбе повређено право на правично суђење зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије. Тачком другом изреке, поништена је пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2715/18 од 16.08.2018. године и одређено да исти суд донесе нову одлуку о жалби подносиоца уставне жалбе изјављеној против пресуде Основног суда у Краљеву П1 126/16 од 22.12.2017. године. Тачком трећом изреке, одбачен је предлог подносиоца уставне жалбе за одлагање извршења пресуде из тачке прве изреке.

Одлучујући поново о жалби, након одлуке Уставног суда, Апелациони суд у Крагујевцу је решењем Гж1 342/21 од 09.03.2021. године, укинуо пресуду Основног суда у Краљеву П1 126/16 од 22.12.2017. године, у односу на туженог АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење у односу на овог жалиоца.

Пресудом Основног суда у Краљеву П1 416/21 од 01.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд да му, на име увећане зараде по основу сменског рада солидарно са туженим АД „Железнице Србије“ Београд у периоду од 01.03.2013.године до 30.06.2014.године исплати новчане износе, у вредности и са каматом, као у њеном садржају. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати износ од 12.948,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2381/21 од 23.12.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд да тужиоцу солидарно са туженим АД „Железнице Србије“ Београд, на име разлике између исплаћене и припадајуће зараде за рад у сменама за период од марта 2013. године до јуна 2014. године исплати новчане износе, у вредности и са каматом, као у њеном садржају. Ставом другим изреке, обавезан је тужени АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд да тужиоцу на име накнаде парничних трошкова насталих у поступку закључно са доношењем пресуде Основног суда у Краљеву П1 126/16 од 22.12.2017.године солидарно са туженим АД „Железнице Србије“ Београд исплати износ од 61.198,48 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд да тужиоцу на име накнаде парничних трошкова насталих у поступку због извршења одлуке Уставног суда РС Уж 12628/2018 од 28.01.2020.године исплати износ од 30.698,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због: битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), у вези члана 92 Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23) и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у периоду потраживања био у радном односу код туженог АД „Железнице Србије“ Београд. Према Колективном уговору утврђено је право запослених који непосредно учествују у вршењу железничког саобраћаја на увећану зараду за рад у сменама – турнусу у висини од 4 % од основне зараде. У спорном периоду тужилац је у континуитету, из месеца у месец рад обављао у турнусу, а ни у општем акту, ни у уговору о раду није приказано да је у структури коефицијента тужиоца исказан сменски рад, односно да је такав рад тужиоца вреднован при утврђивању основне зараде. Одлуком Владе РС код АД „Железнице Србије“ Београд извршена је статусна промена издвајањем уз основање нових акционарских друштава, међу којима је и тужени АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд, која друштва су стекла својство правних лица дана 10.08.2015.године уписом у регистар Агенције за привредне регистре. Тужени АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд као послодавац следбеник преузео је општи акт, као и уговор о раду тужиоца, па је са тужиоцем 01.09.2015.године закључио анекс уговора о раду, од када је тужилац код њега у радном односу. У Протоколу о усвајању Информације о спроведеном поступку статусне промене АД „Железнице Србије“ и отварању нових почетних стања у пословним књигама новоформираних друштава утврђено је да се обавезе за судске спорове, односно судске спорове у току и обавезе по основу зарада и накнада зарада, за доприносе на заради и накнаде зараде преносе у почетно стање биланса туженог „Железнице Србије“ АД после издвајања на дан 09.08.2015.године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев налазећи да не постоји солидарна одговорност туженог АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд, као послодавца следбеника, јер је тужени АД „Железнице Србије“ по спроведеној статусној промени издвајање уз оснивање наставио да постоји, с тим да је део своје имовине и обавеза пренео на новонастала друштва, да је Информацијом о спроведеном поступку статусне промене АД „Железнице Србије“ и отварању нових почетних стања у пословним књигама новоформираних друштава утврђено да се обавезе за судске спорове, односно судске спорове у току и обавезе по основу зарада и накнада зарада, преносе у почетни биланс туженог „Железнице Србије“ АД после издвајања, те да преузимање уговора о раду, уз закључивање анекса у случају статусне промене не подразумева да је послодавац следбеник према тужиоцу преузео и све обавезе послодавца претходника које су настале пре извршења статусне промене, па и предметну обавезу - исплату увећане зараде за рад у сменама.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду применом одредаба члана 147. до 152. Закона о раду, у вези са одредбом члана 505. став 1. тачка 2. Закона о привредним друштвима, оценивши да пасивна легитимација туженог АД за

железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд и његова обавеза да исплати тужиоцу разлику зараде по основу сменског рада из периода пре извршених статусних промена, произилази из чињенице да са тужиоцем није закључио нови уговор о раду, већ је закљученим анексом пренетог уговора о раду, према коме тужилац као запослени наставља радни однос са послодавцем следбеником, овај тужени преузео не само права, већ и обавезе послодавца претходника које су настале из закљученог уговора о раду и радног односа тужиоца.

По оцени Врховног суда становиште другостепеног суда засновано је на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 491. став 1. Закона о привредним друштвима - ЗПД, прописано је да се уговор о статусној промени закључује ако у статусној промени учествују два или више друштава, ставовима 2. и 3. истог члана прописани су елементи тог уговора, а чланом 492. став 1. истог закона прописано је ако само једно друштво учествује у статусној промени, одбор директора, односно надзорни одбор ако је управљање друштвом дводомно, усваја план поделе.

У конкретном случају, одлуком Владе Републике Србије од 02.07.2015. године извршене су статусне промене туженог „Железнице Србије“ АД Београд издвајањем уз оснивање тако што су поред постојећег друштва основана још три нова акционарска друштва, међу којима је овде тужени АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд, те како је у предметној статусној промени учествовао само тужени „Железнице Србије“ АД, стога се не закључује уговор о статусној промени, већ према цитираном члану 492. став 1. ЗПД одбор директора усваја план промене туженог, а тим планом је предвиђено да ће начин реализације обавеза друштва стицалаца и друштва преносиоца бити уређен уговором о међусобном преузимању права и обавеза. Садржина тог уговора није прописана законским одредбама, па је по оцени Врховног суда првостепени суд правилно закључио да Протокол од 24.06.2016. године (којим су сва четири привредна друштва прихватила Информацију о спроведеном поступку статусне промене и отварању почетних стања у пословним књигама новоформираних друштава) суштински има карактер уговора чије је закључење предвиђено Планом статусне промене.

Такође, првостепена пресуда је донета у складу са правним схватањем изнетим кроз одлуку Уставног суда Уж 5028/2017 од 18.06.2020. године (на коју упућује одлука Уставног суда Уж 12628/2018 од 28.01.2021. године), да тужени АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд закључењем анекса уговора о раду са тужиоцем, након статусних промена код ранијег послодавца „Железнице Србије“ АД, Београд није преузео и обавезу исплате неисплаћене увећане зараде по основу сменског рада која је настала пре извршене статусне промене, јер „Железнице Србије“ АД као претходни послодавац и даље постоји као привредно друштво. Када је реч о статусној промени у којој друштво преносилац наставља да постоји, за пренос обавеза на друштва стицаоце релевантан је искључиво уговор о статусној промени односно план поделе, будући да на друштва стицаоце прелазе само оне обавезе друштва преносиоца за које је то одређено уговором о статусној промени, односно планом поделе. Имајући у виду наведено, као и чињеницу да је Протоколом о усвајању информације о спроведеном поступку статусне промене „Железнице Србије“ АД од 24.06.2016. године, предвиђено да се обавезе по основу „дугорочних резервисања“ за судске спорове који су у току и обавезе према запосленима до статусне промене од 10.08.2015.

године преносе у почетни биланс тог привредног друштва, чиме је исти субјект преузео све обавезе према запосленима настале до статусне промене, то је по оцени Врховног суда првостепени суд правилно закључио да не постоји солидарна одговорност туженог АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд са друштвом преносиоцем за предметне обавезе, у ситуацији када је утужена обавеза исплате увећане зараде за сменски рад пренета на „Железнице Србије“ АД, а полазећи од вредности имовине и обавеза које је преузео тужени АД за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је применом члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу првом изреке.

Како је поводом ревизије туженог преиначена побијана другостепена пресуда и одбијена жалба тужиоца, то је другостепена пресуда преиначена и у погледу одлуке о трошковима, тако што је потврђена и одлука о трошковима првостепеног поступка и одбијен захтев тужиоца да се обавезе тужени да му накнади трошкове жалбеног поступка.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па му, на основу чланова 153. став 1, 154. став 2. и 163. став 2. ЗПП, припадају и опредељени трошкови овог поступка, који обухватају трошкове на име састава ревизије од стране адвоката 18.000,00 динара, према тарифном броју 16. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12...37/21), као и на име судских такси за: ревизију 11.198,49 динара и ревизијску одлуку 16.797,74 динара, одмерено према тарифном броју 1. и 2. таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 28/94...95/18).

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић